

# Ökad livslängd – åldrande befolkning

## Minskad dödlighet

### *Spanska sjukan – Sveriges sista stora epidemi?*

Epidemier och farsoter drabbade det svenska folket hårt under 1700-talet och i början av 1800-talet. Vissa år översteg till och med antalet döda antalet födda. Så var till exempel fallet 1772 och 1773 när landet drabbades av missväxt, hungersnöd och dysenteri.

Smittkopporna tog många liv under slutet av 1700-talet. Mer än 300 000 eller nära vart tionde dödsfall under åren 1749–1808 orsakades av smittkoppor.

Under krigsåren 1808 och 1809 var antalet avlidna mycket högt. Enbart under år 1809 dog 33 000 personer i tyfus och dysenteri, motsvarande nästan en tredjedel av samtliga avlidna det året. Detta var också ett år med fler dödsfall än födselar. Efter en period med mycket få avlidna i smittkoppor återkom år 1874 en sista mer omfattande epidemi.

Under 1800-talets Fattig-Sverige var "lungsoten", lungtuberkulosen, en fruktad sjukdom som krävde många liv. Mot slutet av 1800-talet började dock dödligheten i tuberkulos minska. Lungsoten var dock i allra högsta grad närvarande ännu vid 1900-talets början. Under åren 1916–1920 orsakades fortfarande 10 000 av de runt 80 000 årliga dödsfallen av tuberkulos (Puranen, 1984).

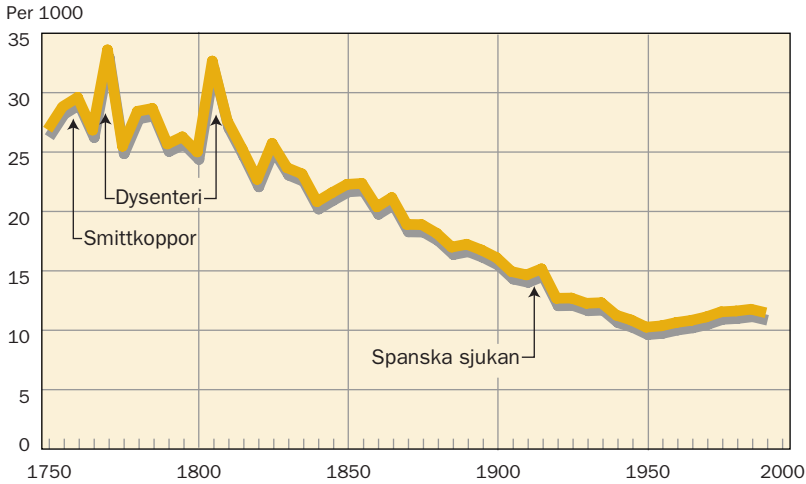
Den senaste större epidemien med ett stort antal avlidna var spanska sjukan under 1918–1919. Över 500 000 drabbades under andra halvåret 1918 och ytterligare 210 000 antas ha insjuknat under 1919. Drygt 34 000 dog av denna influensa som särskilt drabbade unga män i åldrarna 25–28 år.

I början av 1800-talet var infektionssjukdomar orsaken till mer än 20 procent av dödsfallen. Infektionssjukdomarnas betydelse för dödligheten minskade så småningom. Hundra år senare svarade dessa sjukdomar endast för fem procent av dödligheten och på 1940-talet för en procent<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Fakta i detta och följande avsnitt är till stor del hämtade från *Kohortdödligheten i Sverige* Demografiska rapporter 1997:2.

## Antal döda per 1 000 av medelfolkmängden, 1750–1997

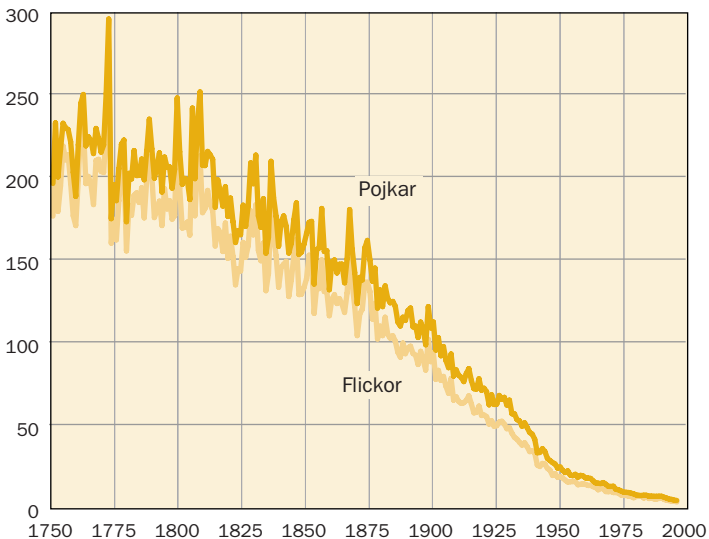


## Världens lägsta spädbarnsdödlighet

Spädbarnsdödligheten används som en indikator på ett lands sociala och ekonomiska utveckling. Under 1700- och 1800-talet, då infektionssjukdomarna orsakade många dödsfall i Sverige, låg spädbarnsdödligheten på en hög nivå för att sedan sjunka i takt med att levnadsförhållandena förbättrades.

## Spädbarnsdödligheten 1750–1997

Antal döda före ett års ålder per 1 000 levande födda



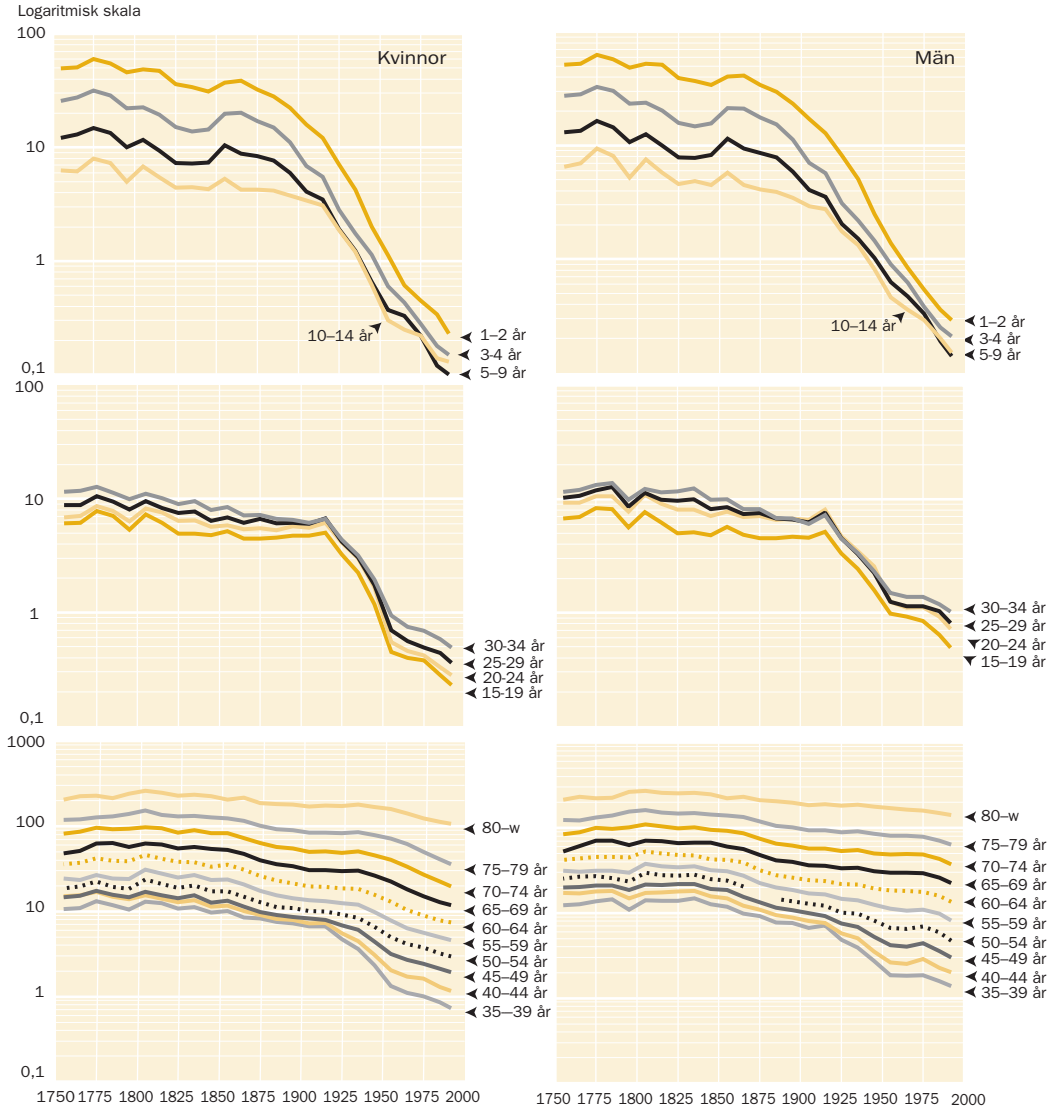
Spädbarnsdödligheten har sjunkit med 98 procent sedan mitten av 1700-talet. Då dog mer än vart femte barn före ett års ålder. År 1997 var det endast fyra pojkar och tre flickor av 1 000 levande födda som dog före ett års ålder.

## Minskad dödlighet i alla åldrar

Sedan mitten av 1700-talet har dödligheten successivt minskat i alla åldrar men mest i de yngre åldrarna. Bättre sanitära förhållanden, allmänt förbättrade levnadsförhållanden och medicinska framsteg är viktiga faktorer i utvecklingen.

### Dödlighet efter ålder och kön, 1751–1997

Antal döda per 1 000 av medelfolkmängden



Under första hälften av 1800-talet började dödstalen sjunka i så gott som alla åldrar. Bakom förändringen låg en nedgång i dödligheten i infektionssjukdomarna. Årtiondena efter sekelskiftet, 1900, präglas av en tilltagande nedgång, särskilt bland barn, ungdomar och yngre medelålders människor. Under senare delen av 1900-talet har dödligheten för äldre minskat betydligt. Antalet avlidna har varit drygt 93 000 årligen under de senaste fem åren (1994–1998). De två vanligaste dödsorsakerna 1996 var dödlighet i cirkulationsorganens sjukdomar (49 procent) och tumörer (23 procent).

# Ökad livslängd

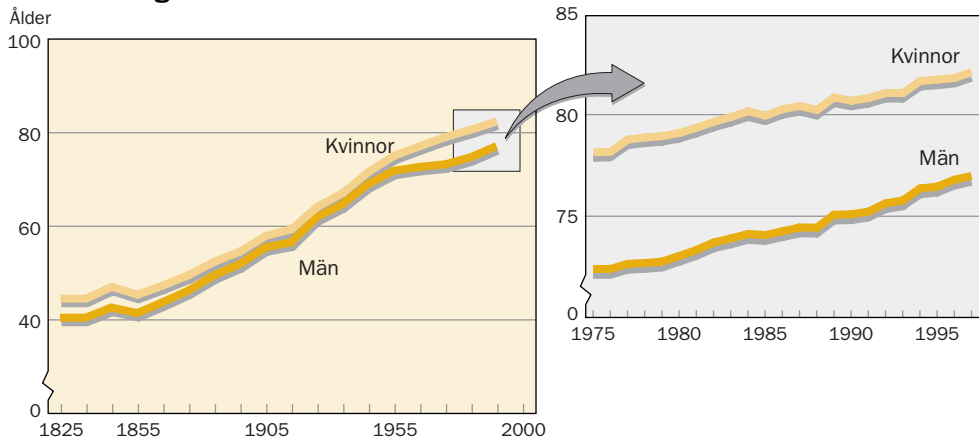
## Medellivslängden – ett mått på en periods dödlighet

År 1997 var medellivslängden 76,7 år för män och 81,8 år för kvinnor. Detta är det högsta värde som någonsin uppmätts i Sverige, men det finns länder som har högre medellivslängd än Sverige. Det gäller t.ex. Frankrike och Japan.

Medellivslängden är ett sammanfattande mått på dödligheten under en viss period. Måttet beräknas utifrån de observerade dödsriskerna under den aktuella perioden och anger hur länge som en grupp nyfödda skulle leva i genomsnitt om dödligheten skulle ligga kvar på samma nivå också i framtiden. Det man får är alltså ett mått på dödlighetsnivån, ett index, som kan användas för jämförelser mellan olika befolkningar och olika tidpunkter.

Tidigare ökade medellivslängden främst på grund av sjunkande dödlighet bland yngre. Dödligheten bland barn och ungdomar har nu nått en så låg nivå att medellivslängden numera stiger främst på grund av sjunkande dödlighet bland äldre.

### Medellivslängden 1825–1997



Den minskade dödligheten i infektionssjukdomar fick medellivslängden att öka både för män och kvinnor på ett likartat sätt fram till mitten av 1900-talet. En bit in på 1960-talet stagnerade nedgången i dödlighet för män. Skillnaden i kvinnors och mäns livslängd ökade därför från drygt tre år 1950 till som mest sex år vid slutet av 1970-talet.

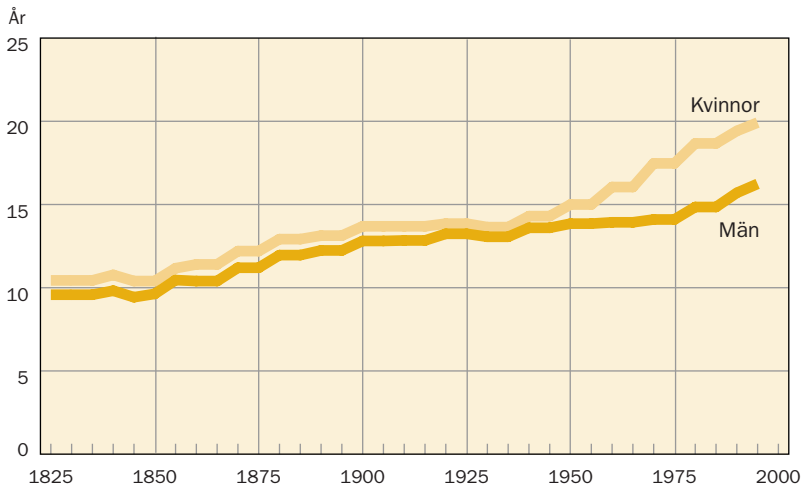
Sedan slutet av 1970-talet har dödligheten i medelåldern minskat mer för män än för kvinnor. Skillnaden i livslängd mellan könen har därigenom blivit mindre och är nu fem år.

Från början av 1950-talet till början av 1990-talet har medellivslängden ökat med 5,1 år för män och 7,5 år för kvinnor. Förändringar i barn- och ungdomsdödligheten (under 20 års ålder) har bidragit till denna ökning med ungefär 2 år för män och 1,5 år för kvinnor.

## Återstående medellivslängd för en 65-åring

I dagens debatt om det stigande antalet pensionärer är utvecklingen av den återstående medellivslängden för en 65-åring särskilt intressant. Den visar hur många år i genomsnitt som 65-åringar har kvar att leva om den aktuella periodens dödsrisker skulle gälla i framtiden.

### Återstående medellivslängd för en 65-åring, 1825–1997



I högre åldrar har dödlighetsminskningen varit mest framträdande för kvinnor. Redan på 1940-talet började den återstående medellivslängden för kvinnor i 65 års ålder stadigt öka. Enligt dagens dödlighetsnivå gäller att kvinnor som uppnått 65 år förväntas leva i ytterligare knappt 20 år, dvs. till nästan 85 års ålder medan lika gamla män i genomsnitt skulle ha 16 år kvar att leva, dvs. till 81 år.

## Den verkliga livslängden

Medellivslängden är ett mått på dödlighetsnivån för en viss period. Den säger emellertid inget om den verkliga livslängden för människorna. För att kunna beräkna den faktiska livslängden för män och kvinnor födda ett visst år, *kohortlivslängden*, måste man vänta tills merparten av födelseårgången (kohorten) avlidit.

Det var inte förrän 1861 som statistiken blev så detaljerad att man kunde beräkna livslängdstabeller för olika födelseårgångar. För kvinnor födda 1865 var medellivslängden 50 år för kvinnor och 47,5 år för män. För födda vid sekelskiftet var den genomsnittliga livslängden 61,6 år för kvinnor och för män 56,5 år. Det är i stort sett den senaste generation som man kan beräkna den genomsnittliga livslängden för.

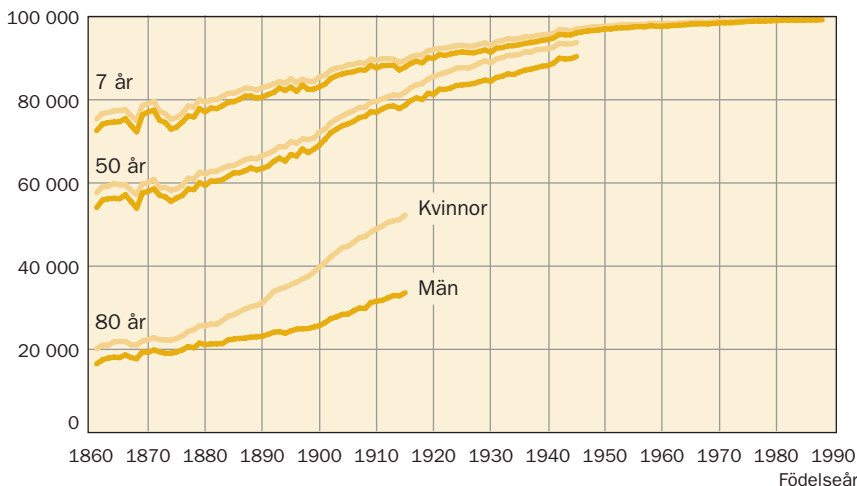
Man behöver dock inte vänta tills alla i en födelseårgång avlidit för att få fram intressant kunskap om den verkliga dödligheten för olika årgångar. I stället för genomsnittlig livslängd kan man beräkna andelen överlevande i olika åldrar.

Under 1800-talet var barnadödligheten fortfarande hög. Över 20 procent av dem som föddes 1865 dog före sjuårsdagen. Denna andel har successivt minskat. Av dem som föddes 1920 var det nio av tio som blev sju år och av dem som har fötts under 1980-talet var det 99 procent som nådde den åldern.

Av sådana jämförelser framgår också att knappt 94 procent av kvinnor födda 1945 och drygt 90 procent av män födda samma år fick uppleva sin 50-årsdag. Det är mycket höga andelar. Går vi tillbaka till kvinnor och män födda 1865 var motsvarande andelar 59,5 procent för kvinnor och drygt 56 procent för män.

De som idag har kommit upp i 80 års ålder föddes under senare delen av 1910-talet. Sedan dess har dödligheten sjunkit kraftigt. Trots att de alltså levt under tider då inte minst barn- och ungdomsdödligheten fortfarande var hög var det mer än hälften av kvinnorna (52 procent) födda 1915 som fortfarande var i livet vid 80 års ålder (år 1995). För männen var motsvarande andel 33 procent.

### Antal kvarlevande av 100 000 födda



Nästan samtliga av dagens nyfödda upplever sin 7-årsdag, jämfört med endast knappt 80 procent födda på 1860-talet. Över 50 procent av kvinnorna födda i början av detta sekel har upplevt sin 80-årsdag jämfört med endast omkring 20 procent av dem som föddes under 1860-talet. Männen visar samma mönster som kvinnorna: livslängden ökar men nivån och ökningstakten är lägre.

## Åldrande befolkning

Sveriges befolkning är åldrande. Såväl medianåldern<sup>1</sup> som andelen äldre ökar. Medianåldern har ökat från 23 år 1750 till 39 år 1998 och andelen över 65 år har ökat från 6 procent till 17 procent under samma period. Bakom denna utveckling ligger sjunkande fruktsamhet och minskande dödlighet.

### Ökande medianålder

När är en befolkning "ung" respektive "gammal"? I en sammanställning FN gjorde på 1960-talet över ländernas medianålder betraktades en befolkning som ung om medianåldern låg under 20 år och som gammal om medianåldern låg över 30 år (Shyrock och Siegel, 1973). Med denna definition har Sveriges befolkning aldrig varit ung sedan 1750 och blev gammal redan på 1960-talet.

#### Medianåldern i Sverige 1750–1998

1750–1875	1900	1925	1950	1975	1998
23	24	27	33	35	39

*Från 1750 och fram till 1900 händer inte så mycket, medianåldern står stilla på 23 år. Det är först kring år 1900 som den skjuter i höjden för att år 1998 uppgå till 39 år.*

Enligt FN var medianåldern i världen 25,4 år 1995 och beräknas stiga till 26,6 år 2000 (World Population Prospects, 1998).

#### Medianålder i några länder 1995

Norden		Övriga Europa		Övriga Världen	
Sverige	38,9	Italien	38,8	Japan	39,7
Danmark	37,9	Storbrit.	36,9	USA	34,2
Finland	37,8	Holland	35,9	Kina	27,6
Norge	36,3	Rumänien	33,8	Brasilien	24,2
Island	31,4	Albanien	25,2	Uganda	15,3

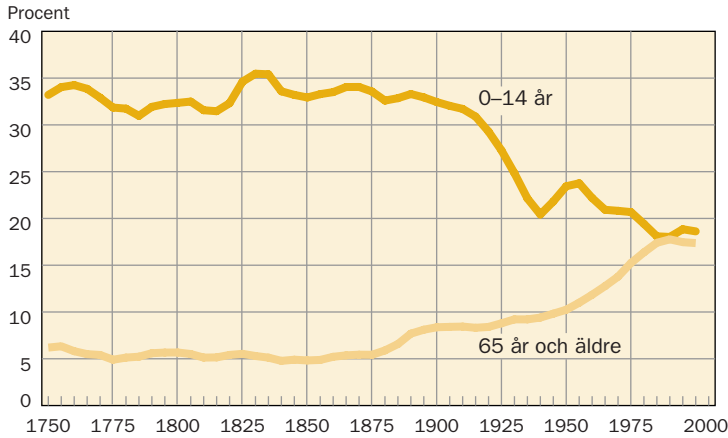
*Sverige har idag en av världens äldsta befolkningar. Det är bara Japan som år 1995 hade en högre medianålder än Sverige.*

<sup>1</sup> Med medianålder menas "mittenåldern". Hälften är yngre och hälften är äldre än medianåldern.

## Fler gamla och färre barn och unga

Gruppen äldre som historiskt sett utgjort en liten del av befolkning har vuxit betydligt under de senaste 250 åren. Gruppen barn och unga har under samma tidsperiod genomgått motsatt utveckling.

### Andelarna barn och äldre av den totala folkmängden åren 1750–1998

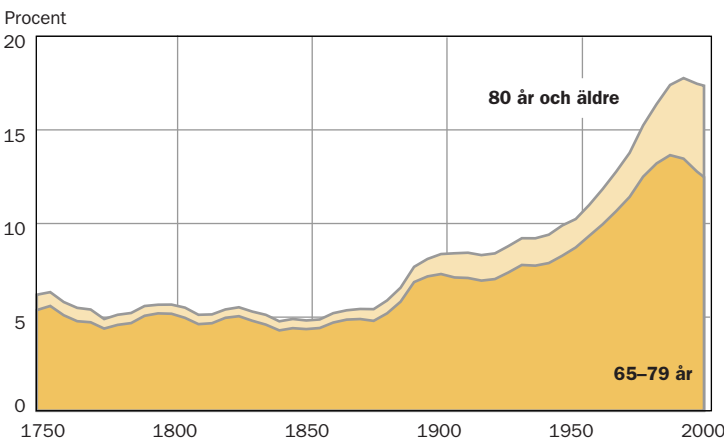


Under perioden 1750–1880 gick det cirka sex barn på varje äldre människa, 65 år och däröver, medan det 1998 var ungefär lika många barn som gamla.

Åldersgruppen 65 år och äldre utgjorde under 1700- och 1800-talet endast ca 5 procent av befolkningen. Gruppen växte sedan betydligt med start kring år 1880 fram till idag, då de äldre utgör hela 17 procent av befolkningen.

Ökningen av de allra äldsta, 80 år och äldre, var mer måttlig fram till 1950-talet. De allra äldsta utgjorde under en mycket lång period endast en procent av befolkningen, men ökade till ca två procent 1950 och till över fem procent 1998.

### Andel 65–79 år respektive 80 år eller äldre, 1750–1998



Andelen äldre, 65 år och äldre, har successivt ökat, med en tillfällig dämpning i slutet av 1990-talet. Det var då de små årskullarna från slutet av 1920-talet och början av 1930-talet fyllde 65 år.



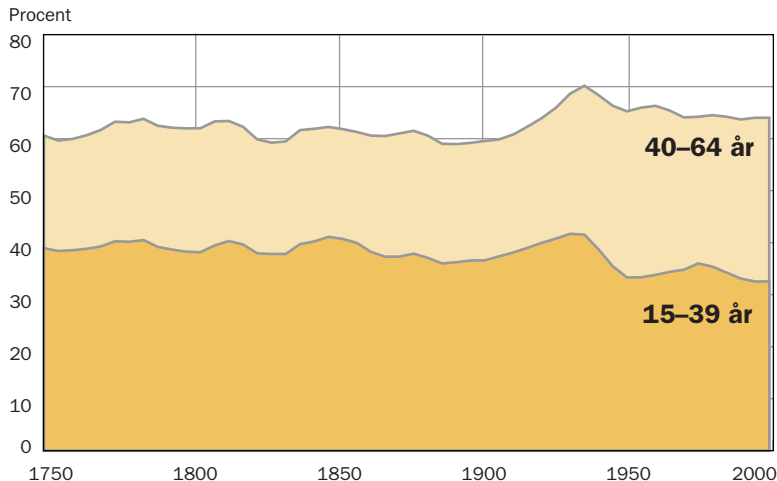
Utvecklingen för gruppen barn och ungdomar har varit den motsatta mot utvecklingen för gruppen äldre. Andelen barn och ungdomar utgjorde ca 33 procent av befolkningen under i stort sett hela 1700- och 1800-talet medan den idag utgör endast 18 procent. Under slutet av 1800-talet började andelen barn och ungdomar sjunka och fortsatte sedan att sjunka ända fram till 1988, med undantag av en ökning under 1940-talet. Den stora minskningen av andelen barn och ungdomar beror främst på en nedgång i fruktsamheten. Fram till i slutet av 1800-talet födde kvinnorna i genomsnitt 4,5 barn. Vid sekelskiftet hade fruktsamheten sjunkit till 4,0 barn per kvinna och var vid mitten av 1930-talet endast 1,7.

Under 1990-talet har Sverige upplevt en demografisk andningspaus. Andelen äldre, 65 år och däröver, har tillfälligt slutat att öka och andelen barn och unga slutat att minska. Detta beror på att tillskottet av äldre består av de små födelsekullarna från 1925–1933 medan antalet barn och unga fylls på rejält av de stora födelsekullarna från åren 1988–1993.

### *Oförändrad andel 15–64 år*

Andelen i "arbetsför ålder", 15–64 år, har legat kring 65 procent ända sedan 1750 fram till början av 1900-talet. Under 1940-talet nåddes en topp, då andelen ökade till cirka 70 procent för att sedan börja minska.

#### **Andel i arbetsför ålder av hela folkmängden, 1750–1998. Procent**



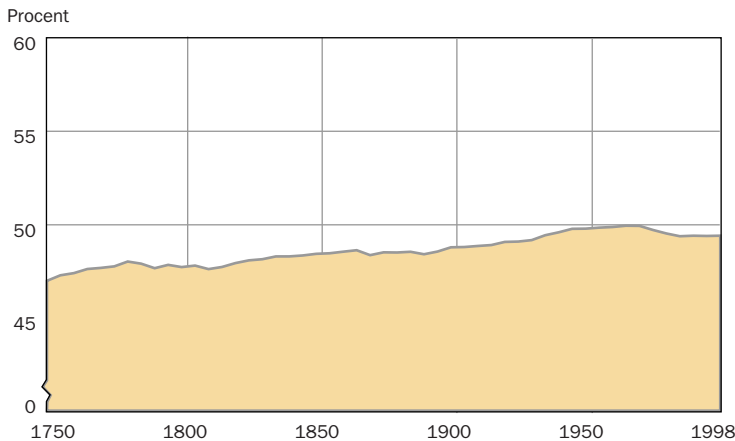
Även om andelen i "arbetsför ålder", 15–64 år, som helhet inte har förändrats nämnvärt under de senaste 250 åren så ser vi en tendens till föråldring i gruppen. Detta gäller även om vi begränsar gruppen till 20–64 år vilket kanske är mer relevant i dagens samhälle.

## *Kvinnorna överlever männen*

### *Männens födelseöverskott räcker inte*

Det föds fler pojkar än flickor, men eftersom kvinnorna har lägre dödlighet blir det till slut ändå fler kvinnor än män. Ända sedan 1750 har männen varje år utgjort mindre än 50 procent av befolkningen.

#### **Andel män av befolkningen, 1750–1998. Procent**



Ända sedan 1750 har det funnits fler kvinnor än män i den svenska befolkningen. Den låga andelen män 1750 beror på att många män stupat i stormaktstidens alla krig.

Under 1700-talet reducerades den manliga befolkningen mer än den kvinnliga. Det berodde inte enbart på naturlig död, utan även på krigen under 1700-talet. Under slutet av 1800-talet blev det en extra reduktion av män i samband med amerikautvandringen.

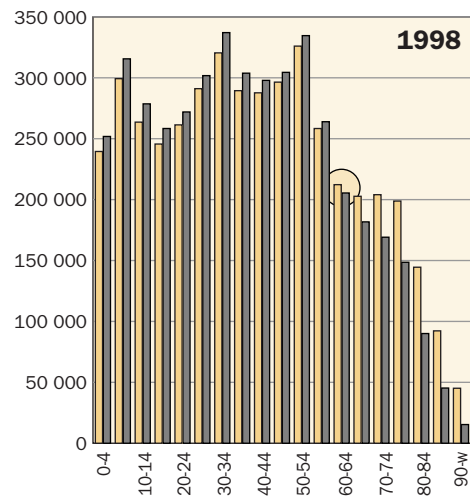
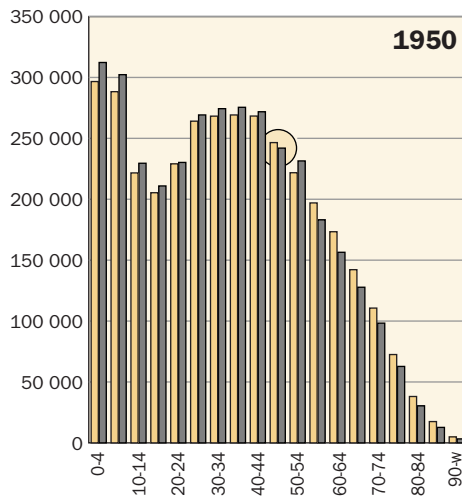
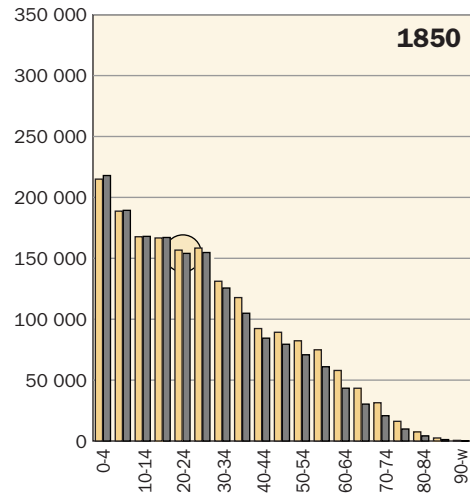
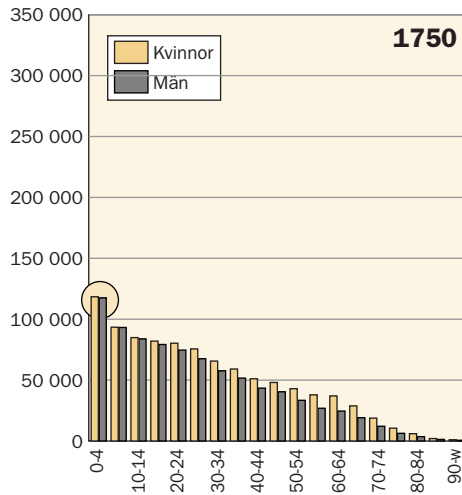
### *Kvinnoöverskottet förskjuts uppåt i åldrarna*

I mitten av 1700-talet var spädbarnsdödligheten så hög att befolkningen hade ett visst kvinnoöverskott redan i de yngsta åldrarna. Det relativt lilla mansöverskottet försvann på grund av högre spädbarnsdödlighet för pojkar. Vartefter dödligheten har sjunkit har det tagit längre tid innan antalet kvinnor i en födelsekull blir fler än antalet män.

År 1998 är det fler män än kvinnor i alla åldersgrupper ända upp till omkring 60 år. I åldrarna över 60 år är det fler kvinnor än män och skillnaden ökar drastiskt med stigande ålder.

## Antal kvinnor och män i femårsklasser 1750, 1850, 1950 och 1998

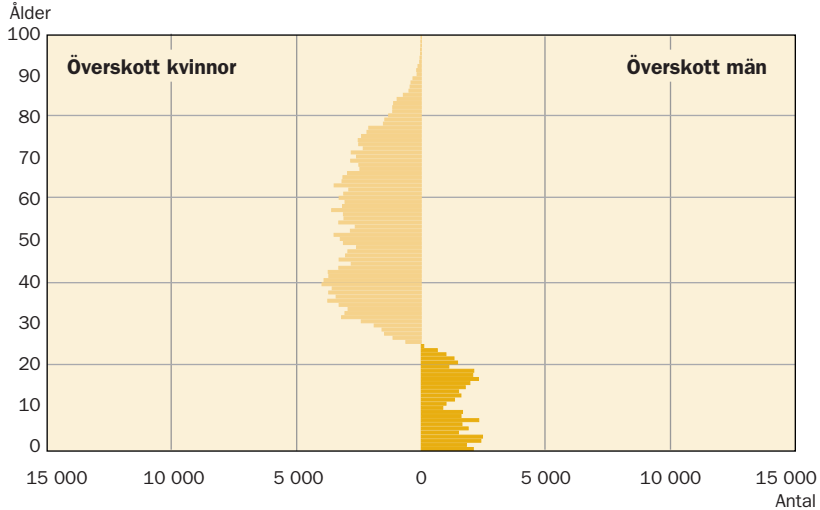
Antal



År 1750 var kvinnorna i majoritet redan i de yngsta åldersgrupperna, 1850 kvarstod mansöverskottet ända upp till åldrarna omkring 20 år och 1998 ända upp till åldrarna omkring 60 år.

Under hela 1700-talet var det kvinnoöverskott redan i barnåldrarna. Det dröjde ända till mitten av 1800-talet innan det blev kvinnoöverskott först i åldrarna runt 20 år.

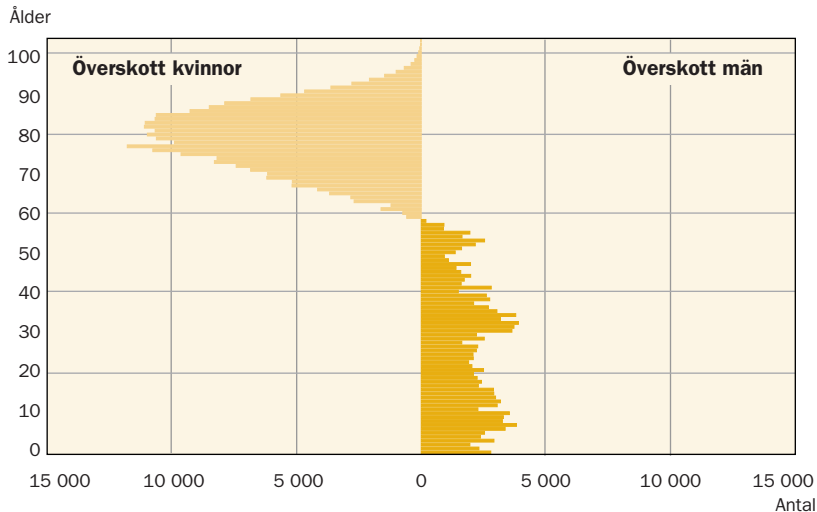
## Överskott av män respektive kvinnor efter ålder år 1900



År 1900 var det 124 000 fler kvinnor än män. Upp till åldersgruppen 25–29 var det 41 000 fler män än kvinnor och i åldrarna däröver 165 000 fler kvinnor än män

Under 1998 var det ungefär 100 000 fler kvinnor än män, trots att det i alla åldersgrupper upp till 60 år var fler män än kvinnor, totalt 140 000. Detta överskott reduceras av att det i åldrarna över 60 år var 240 000 fler kvinnor än män.

## Överskott av män respektive kvinnor efter ålder år 1998



Mansöverskottet 1998 uppvisar tre pucklar med topparna vid 7, 33 och 54 års ålder med 3 800, 4 000 respektive 2 600 fler män än kvinnor. Kvinnoöverskottet, som börjar i åldersgruppen 60 år, har en stor puckel med det högsta värdet vid 78 års ålder som visar att det vid den åldern finns ca 11 800 fler kvinnor än män.

## *I giftasåldrarna har andelen kvinnor minskat*

Könsfördelningen i hela befolkningen har blivit jämnare över tiden. År 1750 motsvarade kvinnoöverskottet sex procent av befolkningen jämfört med två procent i slutet av 1900-talet.

Förskjutningen av jämviktsåldern – den ålder då antalet kvinnor är lika stort som antalet män – har medfört att könsfördelningen i de vanligaste "giftasåldrarna", 20–39 år, har förändrats. Från ett kvinnoöverskott på fem procent år 1750 har vi nu i slutet av 1900-talet ett mansöverskott på cirka två procent.

### **Relativt kvinnoöverskott i hela befolkningen och i åldersgruppen 20–39 år, utvalda år 1750–1998. Procent**

	Hela befolkningen	Åldrarna 20–39 år
1750	6,0	5,5
1800	4,5	4,3
1825	3,8	2,5
1850	3,1	1,8
1875	2,9	3,4
1900	2,4	2,2
1925	1,8	1,7
1950	0,4	-0,9
1975	0,6	-2,6
1980	1,9	-2,5
1985	1,2	-2,2
1990	1,2	-2,5
1995	1,2	-2,3
1998	1,2	-2,2

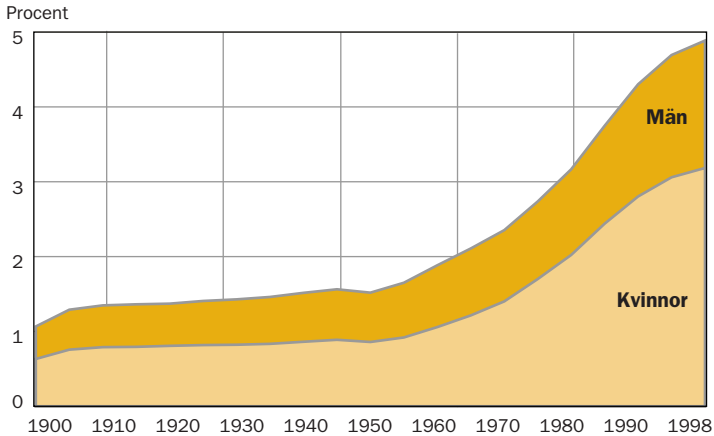
*Under hela perioden har kvinnoöverskottet i befolkningen minskat successivt. I åldrarna 20–39 år har kvinnoöverskottet ersatts av ett mansöverskott sedan mitten av 1900-talet.*

## *Allt större kvinnoandel bland de äldsta*

Även om överskottet av kvinnor har varit mycket måttligt och minskande under de senaste 250 åren har dock en stor förändring skett när det gäller de äldre i befolkningen, där kvinnorna blir allt fler.

De allra äldsta, de som är 80 år och äldre, har blivit många fler under 1900-talet. Den stora ökningen började på femtiotalet och har varit som kraftigast 1960–1995. Gruppen ökar än idag och det är framför allt kvinnorna som i hög utsträckning uppnår höga åldrar. År 1990 utgjorde kvinnorna ca 60 procent av antalet över 80 år jämfört med 65 procent år 1998.

### Andel kvinnor och män över 80 år. Procent av totalbefolkningen

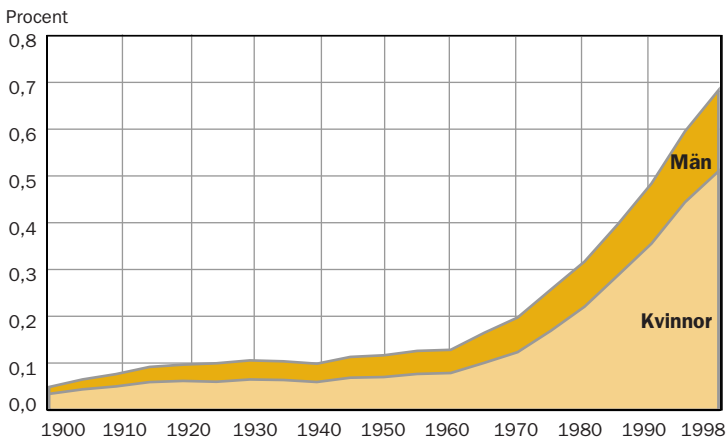


Andelen över 80 år har ökat från en procent till nära fem procent under 1900-talet. Samtidigt har andelen kvinnor i åldrarna över 80 år ökat från 60 procent till 65 procent.

Den kraftiga nedgången i dödlighet har också medfört att betydligt fler människor numera når 90 års ålder. Gapet mellan antalet 90-åriga kvinnor och 90-åriga män har ökat kraftigt.

Under 1900-talet har antalet män 90 år och äldre stigit från 760 till ca 15 000 och antalet kvinnor från 1 750 till ca 45 000. Det innebär att kvinnorna utgör 75 procent av åldersgruppen 90 år och äldre år 1998.

### Andel kvinnor och män över 90 år 1900–1998. Procent av totalbefolkningen



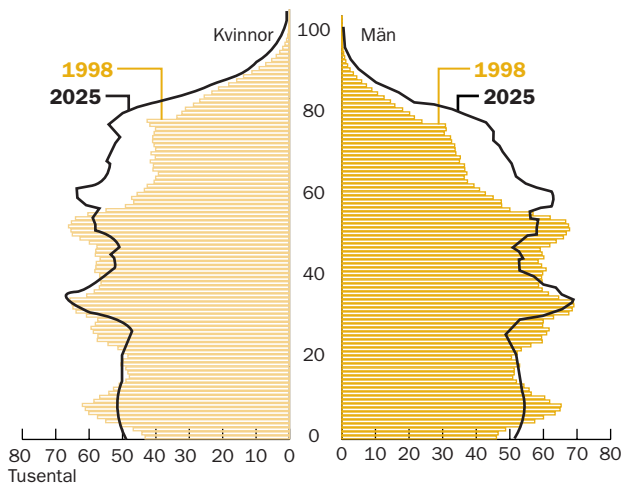
Andelen över 90 år har ökat från en halv promille till nära 7 promille under 1900-talet. Samtidigt har andelen kvinnor i åldrarna över 90 år ökat från 70 till 75 procent.

## Inför nästa sekel

Dagens svenska befolkning om 8,8 miljoner människor kommer att öka också under nästa sekel. Men takten kommer att vara lite långsammare än vad vi varit vana vid under senare delen av 1900-talet. År 2025 räknar man med en folkmängd om 9,3 miljoner och som man ser det idag kommer befolkningen att vara ungefär så stor även under de därnäst kommande 25 åren (SCB:s befolkningsprognos, 1999).

En framtida inte särskilt hög fruktsamhet tillsammans med en något sjunkande dödlighet gör att befolkningstillväxten kommer att avta. Tyngdpunkten i befolkningen kommer att fortsätta att förskjutas uppåt i åldrarna.

### Ålderspyramid 1998 och 2025



### Framtida måttligt hög fruktsamhet

I flertalet västeuropeiska länder föder kvinnor färre barn än tidigare. I Sverige har fruktsamheten varierat kraftigt mellan olika perioder, men visar ändå sammantaget en tydligt nedåtgående trend under 1900-talet.

Det är inte möjligt att förutsäga de ganska uttalade variationerna i antalet födda som man kan se från period till period och som påverkas av olika sociala och ekonomiska faktorer. I stället utgår man i de långsiktiga befolkningsprognoserna från en tänkt genomsnittlig fruktsamhet. För framtiden räknar man med en något högre fruktsamhet än den nuvarande mycket låga, men ändå långt ifrån de höga nivåer som gällt tidigare under vårt århundrade. Man räknar med att nå en genomsnittlig nivå om ca 1,8 barn per kvinna.

## Fler når hög ålder

Dödligheten sjunker numera främst för den äldre delen av befolkningen från omkring 50 år och man räknar med att dödligheten även fortsättningsvis kommer att sjunka i dessa åldrar. Medellivslängderna kommer att påverkas mycket mindre än tidigare under 1900-talet då starkt sjunkande dödlighet bland barn och ungdomar gav ett kraftigt utfall.

Nu kommer vi istället att se en stark ökning i återstående livslängd för dem som redan nått hög ålder. Män som 1998 fyllde 53 år beräknas komma att leva i genomsnitt ytterligare 29 år dvs. bli i genomsnitt 82 år. Det är tre år mer än den återstående medellivslängden vid 53 års ålder, 1997. För kvinnor i samma ålder beräknas den återstående medellivslängden öka med knappt tre år. Den största ökningen i sannolik överlevnad räknar man med kommer att ske i åldrarna över 60 år. Mycket litet kommer att hända i låga åldrar.

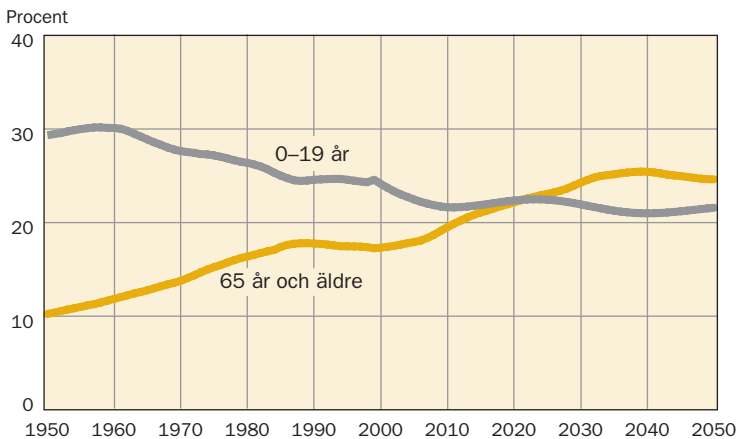
## En ny äldreboom

I hela Västeuropa ökar sedan länge andelen äldre i befolkningen. Sverige har redan haft en kraftig expansion av gruppen 65 år och äldre, men denna har under 1990-talet för en tid vänts i sin motsats.

Men framför oss har vi en ny expansion som kommer att hålla i sig fram till början av 2030-talet. Det är de stora kullarna på 1940-talet och senare 1960-talet som når pensionsåldrarna. De äldre kommer att utgöra en påtagligt större andel av befolkningen än i dag och befolkningens åldrande kommer att kunna spåras över nästan hela åldersskalan. Ett par år in på 2030-talet kommer pensionärerna, de som är 65 år och äldre, att utgöra en fjärdedel av landets befolkning. Det är en kraftig ökning jämfört med dagens 17 procent.

Samtidigt blir människor i arbetsföra åldrar relativt något färre och likaså andelen barn. Försörjningsbördan kommer därmed att öka.

### Andelarna unga och gamla åren 1950–2050





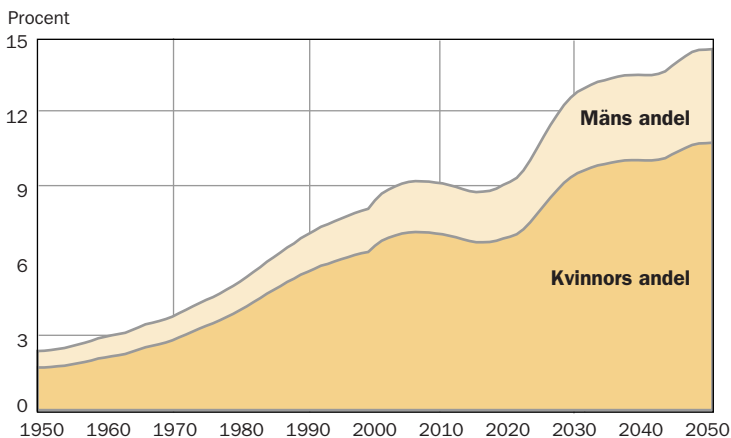
## Ökande vårdbehov

Inom pensionärskollektivet sker en påtaglig förskjutning uppåt i åldrarna. Från omkring 80 års ålder blir behovet av medicinsk vård och social omsorg alltmer påtaglig. Att dagens pensionärer enligt egen bedömning mår bättre än gårdagens gäller i stort sett endast de yngre i pensionärgruppen. Det ökande antalet "äldre-äldre" kommer att ställa större krav på vårdresurser av olika slag.

Andelen av befolkningen som är över 80 år har ökat länge och kommer att skjuta fart särskilt från omkring år 2020. Idag är antalet 80-åringar och äldre 433 000. Till år 2025 är de nästan en halv gång fler och år 2050 skulle de enligt nuvarande beräkningar vara 846 000, nästan en tiondel av befolkningen.

Kvinnoöverskottet i den äldsta gruppen, 80 år och äldre, är som störst strax före sekelskiftet med 65 procent kvinnor och 35 procent män. Fram till 2025 har andelen kvinnor minskat till 60 procent och så räknar man med att det kommer att förbli även under de därpå följande 25 åren.

### Andel kvinnor och män över 80 år. Procent av totalbefolkningen



## Färre ungdomar på arbetsmarknaden

Inom de arbetsföra åldrarna har vi redan sett en tydlig förskjutning uppåt i åldrarna. Det är en tendens som en bit in på 2000-talet kommer att förstärkas något. Ungdomar kan komma att bli en "bristvara" både i Sverige och utomlands och med ökande konkurrens om ung och välutbildad arbetskraft kan det komma att uppfattas som ett problem. Vidareutbildning och bättre tillvaratagande av den äldre arbetskraftens komparativa fördelar kan bli ett sätt möta framtiden. Skulle pensionsåldern komma att förskjutas uppåt tippas åldersfördelningen i arbetskraften över än mer mot högre åldrar.

**Andelarna i 20–39 resp. 40–64 års ålder av hela befolkningen,  
1950–2050**